

בס"ד

ליקוטים

מדברי הגה"ק

החזון איש

זצוקלה"ה

על עיני

אמונות ודעות

נלקט ונסדר

ע"י זעירא דמן חבריא

כ"י רח"ש לב"ו דב"ר טו"ב

ליקוטים מדברי הגה"ק החזו"ן איש זצוקללה"ה על עניני אמונות ודעות

פון הימעל האט מען זיך מרחם געווען און מען האט פארוואנדעלט די מדינה אין מלחמות (זיי זאלען זיך נישט נעמען אין גאנצען צו די יודען).

חמלו עלינו ממרום והעסיקו את (הציונים) ה"מדינה" במלחמות, כמאמר הכתוב אין שלום אמר ה' לרשעים, – (ועיין בילקד"ת אות ט"ו, – (הובא באידישע דאקומענט, דף י"ט). (ספר משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצג)

גם זאת זכורני (הרה"ג אליקים שלעזינגער שליט"א) בשעה שבאה השמועה על גזירת השמד ר"ל על יהדות אירופא, והי' נדמה איזה אפשרות להציל עוד שארית, והוא ע"י ההשתתפות עם הסוכנות הציונית: ונשאלה ע"י אחד מראשי העסקנים החרדים אל החזו"ן זיע"א, –וענה לו: "וכי כלום אנו מצווים לעסוק בהצלת נפשות רק כדי לעשות מצוותו ית' ושאם נניח ההצלה יתבעו אותנו ביום הדין, – מובטחני אם יבא יום הדין וישאלוך למה לא הצלת, ויענה כבודו מפני שהי' אפשר רק על ידי השתתפות עם הציונים, ולהשתתף עם הציונים אי אפשר, מובטחני שיקבלו תשובה זו!" (אום אני חומה, כ"ו מנ"א תשכ"ג, דף נ"ג – [מובא ג"כ בספר בת אב עה"ת] – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצד) – ועיין להלן עם פרטים נוספים

הג' ר' אהרן קאצינעלענבויגן זצ"ל אמר שהחזו"ן איש זצ"ל אמר לו: מה שכל כך קשה ענין הבלבול שנתבלבלו ישראל מהמדינה הציונית, הוא מחמת שהמדינה הציונית הוא "נ' שערי טומאה" ונגד זה

בחור משיבת "בית יוסף" בב"ב נכנס אצל החזו"ן בעת המלחמה הראשונה של (המדינה) הציונים עם הערבים בשנת תש"ח, ששרר פחד מה יהי' באר"י, ושאל הבחור מה יהי', וענה החזו"ן בזה"ל: "גארניט, די אראבער וועלן אויסוראמען די ציונים", ושאל שוב און וואס וועט זיין מיט אונז, וענה: "מיר דארפן אויסראמען די ציונות פון אונזערע הערצער". – (אידישע דאקומענט, דף כ"א, ושם הובא בקיצור). (משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצד)

בשנת הפרעות תש"ו הבעתי לפני רבנו החזו"ן את חרדתי כי אין יום שיעבור בלי קרבנות יהודים שנפגעים מידי הערביים. הוכיחני רבנו: "מדוע אינך מזועזע כל כך מזה שאלפים ורבבות ילדים מישראל מקבלים חנוך חפשי שהוא כשריפת נשמה וגוף קיים, וכי רציחה זו ההמונית היא פחות

א

צריכים נ' שערי קדושה, ומכיון שנעלם מאתנו השער הנ' של קדושה לכן הבלבול כה רב, איך לעמוד נגד הנ' שערי טומאה הנכלל בהמדינה. – (נעתק בגליון ה"אמונה" עש"ק תז"מ, אייר תשמ"ב – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצה).

מימרא ב' וכו' מה שהחזון איש אמר לא' כמה דברים בענין המדינה ורשם הדברים מיד בשעתו, אחד מהמימרות אז הי': כי קשה להבין ענין מעשה העגל, וע"י המדינה אפשר להבין, כי מעשה המדינה דומה למעשה העגל, זאת אומרת אפשר ללמוד אחד מהשני. (שם)

סיפר ר' דוב אברהם נ"י (נמצא כעת בברוקלין), כשהי' פ"א אצל החזו"א בחדרו, נכנס א' ומלא פיו תהלה והתפעלות על המדינה שרואים בחוש שהוא אתחלתא דגאולה, והוסיף להרבות לפניו דברים, – השיב לו החזו"א – תנו נא גמרא כתובות, ויקחו גמרא כתובות, "והראה לו בדף קי"א את אזהרת הג' שבועות ואת העונש, ויאמר להאיש ההוא, בראותו באצבעו על הענין ההוא – "עס שטייט אז מען וועט אזוי טיען וועט אזוי קומען, מען האט אזוי געטיען און עס איז אזוי געקומען, און, איהר זאגט אז עס איז אתחלתא דגאולה". – (קונטרס הסברה, דף רכ"ז – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצה)

החזו"א טען לפני בענין... דחלוק עליו מפני שלפי... (כתב עת חרדי שיצא לאור נגד הציונים) נמצא דיש מציאות של מדינה אלא שיש טענות, אך לדידי אין מציאות כזאת, דחבורת גנבים הינם, – וכן לענין דינא דמלכותא דינא, דבא אליו אחד בטענה בעבור לצרף לענין בכור, ובשום אופן לא רצה לקבל, דאמר לו: "דגם חבורת

גנבים חייבים לעשות בינם חוקים דאל"כ יגנבו אחד מהשני וכי יקראו לזה חוק, דדינא דמלכותא ולא דינא דחמסנותא". – (האמונה פ' וישב כסלו תשל"ט, גליון ל"ד דף ה' – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצה).

לפני כמה שנים נוסדה ישיבה באיזה מקום על ידי רב מזרחי מפורסם ואינו הגון, מחבר ספרים שלפי דעת רבנו החזו"א היו מלאים דעות כוזבות. רבנו הצטער מאד מזה וחשש ששייבה זו תהיה פרצה גדולה בחומת התורה ובקש אותי לכתוב מאמר בעתונות החרדית בגנות ישיבה זו ולעורר על הסכנה הצפויה מצד מוסד זה ששם קדוש של ישיבה נקרא עליו ועלול להטעות את הצבור. שאלתי אותו: הלא הרב הנ"ל הצליח למנות להנהלת ישיבתו רמי"ם מופלגים גדולי תורה, ומה איכפת אם המוסד אינו הגון, הלא הוא איננו בא במגע עם התלמידים ואת תורתם ישאבו ממגידי השיעור והמשגיחים והם נקיים מכל פגם? אז אמר לי: "שכל עיקר לימוד התורה הוא לדעת ולהבין שחבוריו של הרב הנ"ל וכל מהלך מחשבותיו הם פסולים ואסורים לבוא בקהל ה' בהחלט". "יתכן שהרמי"ם ביישיבה זו ישתדלו ללמוד עם התלמידים כל התורה כולה על הצד הטוב ביותר, כמיטב יכולתם ובכוונה רצויה, אבל את העיקר הנ"ל הלא בטח לא ילמדו ומה בצע לכל תורתם כשהעיקר חסר מן הספר?". – (ילקד"ת, אות נ' – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצה).

אחד מגדולי ראשי הישיבות שעלה ארצה בתקופת השואה דרך רוסיא, והגיע הוא ומשפחתו בחוסר כל ומצוקה, נתקבל כראש ישיבה ביישיבתו של רב מאנשי המזרחי. לימים שמע אותו ראש ישיבה שמרננים אחריו על כך, ובצר לו פנה אל רבנו הק' חזו"א לשאול בעצתו, כלום יחשוש לרנון או לא? רבנו הק' קבלו באמירה: "כבר

החזו"א. ז"ל אמה: מי הוא א פרומער אפיקורוס בדורנו, כל מי שטוען כי באשמת גדולי ישראל נרצחו ששה מיליאן יהודים, – וכן כל מי שחוגג את יום העצמאות. – (שם דף כ"ד – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצז וגם בילקד"ת – וגם מובא בספר שערי אהרן ח"א ע' מו).

אמר החזו"א ז"ל, כי העלייה לא"י היתה כמד-חום ביד גדולי ישראל, שקבעו לפי המצב מתי לעלות ומתי לא לעלות. – (ילקד"ת, אות ל' – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצז).

ארץ פולין אשר הישיבות קבועות בה, והחסיד החפץ חיים (שליט"א) זצ"ל שוכן בה ושאר גדולי התורה והיראה, דינה "כארץ ישראל", ושאר מדינות כחוף לארץ, וכבר הפליגו ביציאה מארץ לחו"ל (השאלא הי' בענין שידוך, שהמדובר היה באמעריקע). – (אגרות חזו"א, ח"א, סי' קע"ז).

חודש ניסן שנת תש"ט, כשהלך החזון איש לאפות מצות, והבית אפי' הי' על מקום שיש קצת הר בבני ברק, וכשהגיע למעלה על ההר העמיד את עצמו והעלה עיניו למרום, ואמר: "אה, נסים גלויים מהשי"ת! כמעט שנה שהמדינה כבר קיים, ועוד יכולים לאפות מצות". (משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצז – וגם מובא בליכט שטראלען).

שני בחורים משייבת... שאלו את רבינו החזו"א אם לעלות לירושלים להפגנה נגד השרות לאומי, השיב להם: "גם פנחס לא שאל שאלות". המשיכו, ושאלו: והרי יש חשש של ביטול תורה, השיב: "גם פנחס סגר

מזמן בקשתי לקרוא לך ולהעיר את תשומת לבך על כך, כי לא יתכן הדבר וחלילה לך לפאר ישיבת המזרחי באישיותך". שעה ארוכה דבר דברים כדרכונות על המזרחי. ובענין מצבו הפרטי אמר: "אם בעולם הבא יתבעו אצלך בני המשפחה על שעזבת משרה מכובדת שפרנסה בצדה והפקרת את בני ביתך למצוקת רעב, תענה לפני בית דין של מעלה שאני צויתי עליך לעשות כך ולהתאכזר כעורב למשפחה". ראש הישיבה שמע בקול רבנו הק' והתפטר למחרת מכהונתו. – (ילקד"ת, אות נ"ד – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצו).

בשנת תשי"א, ביום ה' אייר, צוה החזון איש ז"ל לאכריז בבית מדרשו, כי אין אומרים היום תחנון בגלל סנדקאות שנתכבד בה, (כדי שלא לתת מקום לטעות). (ילקד"ת – וגם משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצו).

בשנה האחרונה שלו, בה' אייר, נתכבד בשלש סנדקאות, ובכל זה צוה לומר תחנון בבית מדרשו. (והסביר כי הוא עושה זאת כדי להוציא מלבן של צדוקים, ושלא יעיד מאן דהוא בעתיד כי בבית מדרשו לא אמרו תחנון בה' אייר, ויעלים את הסיבה של הברית מילה). (ילקד"ת – וגם משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצו).

פעם השיב החזו"א ז"ל לא', שהי' ראוי לקבוע את יום ה' אייר לתענית. – (הובא בשפה העברית דף כ' – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצז וגם בילקד"ת)

את הגמרא וקם לעשות את מעשהו", – (מפי ר' משה שענהנפעלד ז"ל – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצח)

שאלתי (רי"מ) ביחד עם חברי, בענין ביעור הדגל הטמא של "הציונים" מעל בנין ישיבת פאנעוויז, (השאלה היתה גם בענין הפסד ממון, כשבירת הדלת וכיו"ב), וענה: אזעלכע שאלות פסק'נט מען אליין. (משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצח)

פעם נכנסתי אליו בשב"ק, וראיתי ספר "משפטי עוזיאל" מונח בארץ, ורצתי להרימו, וצעק, מוקצה מחמת מיאוס, והוסיף ואמר "איך האב עס דארטען אוועקגעלייגט". – (מפי הרה"ג ר' אליקים שלעזינגער שליט"א – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצח).

פעם הי' מדובר אודות רבנים שנמשכים אחר המזרחי, ואמר, שאובדים שני עולמות, למשל "קוק" יענע וועלט האט ער זיכער נישט און דער וועלט ווער קוק'ט נאך היינט. (מפי הרה"ג ר' אליקים שלעזינגער שליט"א – משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצח).

פעם בליל א', בעידן רעוא, דיבר החזו"א זצ"ל דברים נפלאים ונוראים, ותיכף אז כתב השומע, לחבירו, ג"כ תלמיד החזו"א זצ"ל, והרי קצת מהדברים של אז: – במה שנטורי קרתא זועקת על המדינה, מתקנים, מה שהמון העם הי' עם העגל. – בזה שהגדולים לא הרשו לעלות לא"י, תקנו חטא המרגלים, שהם לא רצו שיעלו שלא ע"פ תורה, והגדולים רצו ע"פ תורה.

– בזה שנטורי קרתא (כלל ישראל) שונאים כ"כ למדינה ולציונים, מתקנים העבירה של שנאת חנם, שמזה נחרב הבית, מפני שהם שונאים ע"פ תורה. ע"כ ממכתב הנ"ל (משכנות הרועים ח"ג ע' א'קצח).

כן שמעתי מאחי ששמע מבעל השמועה, שפעם הזכיר לפני החזו"א, ענין האגודה והחפץ חיים זצ"ל, ונענה רבינו: "שהח"ח לא הי' לו שייכות עם האגודה", ושאל אחד הרי השתתף בכנסי' שלהם, ענה בתוקף ובתרעומות "הרי אמרתי לכם שלא הי' לו שייכות אליהם", – (נעתק, וכבר נדפס בקובץ לחושבי שמו, כסלו, תשל"ז, עמוד ב' – משכנות הרועים ח"ג ע' א'ר)

הוא אמר לי, שאף פעם לא הי' חבר באגודה. – (שם)

פ"א אחז אחד מתלמידיו, ר' ג"נ, בשבת ספר נאומים של יצחק מאיר לעווין, (רובם ממה שנאמר בכנסת המינים), וציווהו להשליכו מידו משום מוקצה. (משכנות הרועים ח"ג ע' א'ר)

פעם בא אלי שליח לירושלים בשם החזו"א שמבקש אותי לבוא לבני ברק (שלא הי' רגיל לעשות כן אף פעם, אלא אדרבא כל פעם שבאתי אליו מירושלים אמר לי על ביטול תורה של הנסיעה), כמובן שנסעתי מיד. וזה שאמר לי: בכל מדינה ישנו זכות מיוחדת למיעוטים ואנשי דעת, ומאחר שלא נדע מה יהי' גורלו של א"י (זה הי' בערך שנה לפני הקמת המדינה) – ויתכן מאוד שהחפשים ישתלטו, על כן יש לקדם

הגאון הרב ר' דוב יפה שליט"א משגיח של
ישיבת כפר חסידים שהוא בעצמו שמע מפיו
של הגאון בעל החזון איש זצ"ל)

בזמן שקמה המדינה היתה אסיפה של כל
הרבנים באמעריקא וכולם (שתקו)
תמכו בידי רב אחד שתמך במדינה ולא מיחו
בו רק הרבי מסאטמאר (זי"ע) אמר לרב ההוא
"אפיקורוס!", לכן זכה למלכות (לא ביאר מה
הכוונה מלכות). (שם)

נשמות הדור הזה הם גבוהים מאוד, לא
בפועל אבל אפשר לפעול אתם
מהר. אנשי ירושלים עיקר הדור, הנשמות
הכי חשובות שבדור. הנשמה הכי גבוהה היא
של ר' עמרם בלוי (זצ"ל) היא נשמת עמרם בן
לוי, ב"לוי". שאלו אותו אם הוא (החזו"א)
נשמת משה דידוע דגדול הדור היא נשמתו
של משה ושתק. (שם)

באגודת ישראל יש 60 אחוזים של
נשמות ישראל, בפא"י 40,
במזרחי 25. (שם)

יש שני חלקי ערב רב "ערב" ו"רב" הוא
פרט את כולם כל המפלגות החופשיות
מי בערב ומי ברב (נשכחו הפרטים). מפ"ם
הם לא מערב רב, הם מבני קיץ לכן הם
מתקרבים לרוסי, שגם הם מבני קיץ. (שם)

מזרחי הוא עמלק לכן הם אינם סובלים
את החרדים, יהודי חרדי
בתלבשתו, בזקן ופיאות מהווה קידוש השם
והמזרחי אינו סובלם מפני שהם מעמלק שלא

פני הרעה ולפעול אצל מאנדאט של ענגלאנד
בא"י שיחוקו חק, שבקרב היהודים ישנו כת
מסוימת שהם קיצונים בדת, והם נקראים
"נטורי קרתא" ולהם צריך להיות חוק
המיעוטים בכל ענין שלדעתם זה נוגע לקיום
דתם, וע"כ ביקש שאני ידבר עם חותני
שישתדל בדבר זה אצל המאנדאט של
ענגלאנד. ושאלתי את מרן זצ"ל, ומה תועלת
יהי' בחק זה במדינה של ציונים, ואמר
שמסתמא החוקות שלהם יהי' החק של
ענגלאנד שמקודם, ועכ"פ יה' לנו זכות קיום,
חק, שהי' קיים כבר. לקחתי את השליחות
הנפלאה אל חותני, אבל לדאבונינו מחמת
המחלוקת בינו לבין הנטורי קרתא נתבטל
הענין. וכעת אנו רואים כמה גדולים דברי
חכמים. – כשבאתי פעם אחרת אל החזו"א
זצ"ל, ושאל אותי על המשך הענין, וסיפרתי
לו, ושאלתי אולי אפשר אותו הדבר על שם
אגו"י, אמר: לא, איך וויל נישט. – (מפי
הרה"ג ר' אליקים שלעזינגער שליט"א –
משכנות הרועים ח"ג ע' א' רא).

בעת המלחמה הראשונה של המדינה,
וירושלים הי' אז במצב מסוכן
ביותר, ורצה אחד לעקור מהעיר ושאל
להחזו"א זצ"ל, וענהו, שאחר שיש שם לוחמי
מלחמת ה' רבי עמרם ונטורי קרתא אין
לפחד. (מפי הרה"ג ר' אליקים שלעזינגער
שליט"א – משכנות הרועים ח"ג ע' א' רא).

כשקמה המדינה הי' קטרוג גדול
בשמים למה אין יוצאים ממנה,
ואמר ע"ע שהי' מוכן לנסיעה (עם הציבור)
וע"י שהייתה ההפגנה עם שלט "אנו דורשים
שביתת נשק", שנתפרסם בעולם שנטורי
קרתא הרימה דגל לבן ירד הקטרוג והייתה
כפרה.

(נדפס ב"דער איד" עש"ק וישב תשנ"ו מאת
הרב ר' שמואל דוד פריימאן שליט"א, מגי"ש
ות"ח בירושלים מה ששמע בעצמו מפיו של

סבל קידוש השם, פישמאן (מימון) הי' כהן גדול של צמלק. (שם)

אמר על המזרחי שדרכם בבדיחות וחלקלקות. (שם)

אמר שאם תעלה חרות לשלטון יהי' יותר גרוע מפני שיכריחו את כולם לעשות מה שהם חפצים. (שם)

מה שאמעריקא נותנת כסף למדינה, הוא מחשבון ישן שיש ליהודים עם בני אשור וכשיגמר החשבון לא יתנו אף פרוטה אחת. (שם)

אמר על וויצמאן ובן גוריון שהם נשמת סרני פלשתים. (שם)

אמר שהמדינה היא גזירה וגזירה עבידא דבטלא. (שם)

הוא (החזו"א זצ"ל) לא הכיר במדינה, אין מציאותה מציאות אמר, כשנערך מרשם האוכלוסים הראשון סירב להתפקד, ולא הצטייד בתעודת זיהות. (פאר הדור ח"ד)

למתוך חרדי שדרש מפיו למחרת ההכרזה על כינון המדינה, מה יאמר לתלמידים שלו בנוגע למאורע היום, השיב "אמור להם שמרבית המון העם

נמשכים אחרי היצר, וממילא יודעים אנו שהאמת הוא להיפך מדעת ההמון. (פאר הדור ח"ד)

כשהמתיק סוד בקיץ תשי"ב עם האדמו"ר מסאטמאר (זי"ע)

והלה הביע את חששותיו מפני גזירת על הדת במדינה, הגיב החזון איש (זצ"ל) ואמר אין אני חושש מפני הגזירות שיגזרו במדינה, אדרבה הגזירות מחזקות אותנו, אבל מפחדים אנו שלא יתנו לנו "געשמאק" (טעם ערב) במדינה. (קונטרס שערי אי"ש שבספר שערי אהרן ח"א ע' מו)

אמר אולי היא המדינה הנסיון האחרון לפני משיח. (פאר הדור ח"ד)

הי' בזמנו כולל בירושלים שהי' לו שייכות לתנועת המזרחי, הם החזיקו ושם למדו בעלי הכשרונות הכי גדולים שבעיר. בקשו מהג"ר חיים ברים זצ"ל שיבא להצטרף לחובשי הלומדים בכולל, והלך לשאול את מרן החזו"א זצ"ל, השיבו רבינו בהאי לישנא, יהרג ואל יעבור אפילו לעבור על מפתתן הדלת. (מעשה איש ח"ו)

פעם אמר שהחפץ חיים זצ"ל דיבר הרבה לשון הרע על הבונדיסטן ועל ציוניסטן וכדומה. (שערי אהרן ח"ב)

כשביקר אצל רבי עמרם בלוי זצ"ל בבית האסורים, אמר החזו"א לר' עמרם: כולנו יושבים בבית האסורים אחד גדול. (מעשה איש ח"ה)

בשנת תש"ח לאחר כבוש שטחי הערבים בא"י ע"י הציונים, הביאו מהשטחים לולבים מהודרים, ורצה ת"ח אחד לקנות לולב כזה, ובאו לשאול ממרן זצ"ל אם אין כאן שאלה של גזילה מהערבים והוסיף הלא קנו את שטחי הערבים בכיבוש מלחמה. הגיב מרן בריתחא ואמר בקול רם: איזה כיבוש מלחמה! איזה כיבוש מלחמה?! (מעשה איש ח"ו)

בתחילה אמר על המדינה שלא תחזיק שנה, דטריפה אינה חיה שנה. (מעשה איש ח"ה)

ובשם בעל החזון איש זצ"ל שמעתי שיש להם דין מוכס העומד מאליו, ולא שייך אצלם דינא דמלכותא דינא. (שו"ת פאת שדך ס' צ"א – מעשה איש ח"ד)

מרן החזון איש זצ"ל הי' רגיל לומר "ס'וועט נישט זיין קיין מדינה", כשהוכרזה המדינה שאלתיו, הלא ישנה מדינה, ענה לי "ס'נישט קיין מדינה, מען וועט אמאל אינדערפרי ארויסקוקען פון פענסטער און זען אז ס'איז מער נישטא". (מאת הרה"ג רבי אליקים שלעזינגער שליט"א, נמסר ע"י הרב מאיר שליט"א בנו, ברשות אביו הגאון שליט"א ונדפס ב"דער איד" עש"ק וירא תשנ"ז)

גם אמר, "די חוקים זייערע זענען נישט קיין מלכותא דינא, ס'איז סתם ליסטות", וכן פסק להלכה בספרו (חזו"א על הרמב"ם הלכות סנהדרין סימן ט"ו אות ד'). (שם)

קרוב לסוף המלחמה כשנודע בא"י על חורבן יהדות אייראפא ורצו להשתדל להצלת שארית הפליטה וחותני זצ"ל הי' מראש העסקנים הוא נסע לחזו"א לשאול כי היות וכל הקשרים עם הגולה היו רק בידי הסוכנות הציונית ובלעדם אי אפשר לעשות דבר האם ישתתף עמהם בענין זה, ואמר לו מרן "פארוואס דארפט איר עוסק זיין אין הצלה, ווייל איבער 120 יאר וועט מען אייך פרעגען איר האט געקענט מציל זיין פארוואס האט איר נישט געטאן, זאלט איר ענטפער אז מען האט נאר געקענט טאן בהשתתפות מיט די ציונים און מיט די ציונים קען מען נישט, בין איך ערב מ'וועט אננעמען אייער ענטפער". (שם)

בתחילת המדינה הכריזו הציונים על מפקד התושבים, וכל תושבי א"י היו מחויבים להתפקד ולהרשם כדי לקבל תעודת זהות, ותעודה זו נתנה זכות להשתתף בבחירות ולחלוקת מזון וכו' והזהירו מי שלא ירשם יובא למשפט. כמובן כולם נרשמו זולת יחידים מנטורי קרתא בירושלים שלא הכירו במדינה. בעת ההוא נכנסתי למרן והי' פניו צוהלות וסיפר לי די מפקדים זענען געווען דא האב איך זיי געזאגט איך בין פון די ירושלימער איך בין זיך נישט מפקד, זענען זיי אוועקגעגאנגען.

ספרתי לו אז שגם אני לא התפקדתי אבל אבי מורי מצטער על זה כי מפחד מנקמת הציונים, ואמר "אויב דער טאטע האט צער איז עפעס אנדערש". אולם כשספרתי לא"מ שגם חזו"א לא התפקד נח דעתו. (שם)

באותו זמן היו כמעט כל הישיבות מאורגנים בוועד הישיבות שהתנהל ע"י רבנים משלנו רק הנשיא הי'

הרב הראשי הציוני הערצאג, וגם אני היתה לי ישיבה אבל לא נכנסתי לוועד הישיבות מהאי טעמא. אולם כשהמצב הכספי הי' קשה מאוד דנתי אולי בכל זאת להרשם אצלם ושאלתי את מרן החזו"א, וענה לי "ווער דארף אויסהאלטען ישיבות, אוודאי דער רבש"ע, טא וואס זאל מען זאגן, אז דער רבש"ע זאגט וועסטו געהן אונטער דעם נשיאות פון הערצאג וועל איך אויסהאלטען דיין ישיבה און אנדערש נישט, ס'גלויבט זיך נישט. אדרבה, דער אויבערשטער האט רחמנות און איז אויך מפרנס די ישיבות אע"פ זיי געפינען זיך נישט אונטער יענעם נשיאות". (שם)

והוא צחק. וראינו מן המרחק שבאו בשתי מכוניות שהוצרכו להעמידן במרחק מקום כי הרחוב של מגורי מרן עדיין לא היתה ראוי לנסוע, וראינו שיצאו מהאוטו שלהם ומתקרבים לבית מרן, ואמר לי ולעוד אחד שהי' שם שנצא לקראתם ונאמר להם בשם מרן שילכו מכאן. אמרנו שאנו מפחדים, ואמר מרן שא"כ ילך בעצמו, ויצא מן הבית לקראתם ומקלו בידו וכשהתקרבו (שני הגבורים מול אדם קטן וחלש) גלגל מרן את מקלו באויר וכשראו ברחו על נפשם, והי' לפלא. (ואותה נערה נהיתה אח"כ לרבנית של ראש ישיבה). (שם)

כשלמדתי בישיבת פוניבו בכני ברק

קרא אותי מרן בעש"ק אחרי הצערים שאבוא מיד. וסיפר לי כי בת"ת רבי עקיבא של אגו"י אכלו ללמוד אנגלית, והיות והגאון הק' מהרי"ל דיסקין זצ"ל עשה חרם שלא ללמוד שפות, ויש גירסא שהחרם הוא לכל עירי א"י א"כ מבקש אותי שאכתוב להמיועל"ח הרב משה בלוי (הייתי אז חתן אצלו) שהוא המנהל של מוסדות חינוך של אגודת ישראל שיבטל את זה. בין כך יורד היום ואני טרם התכוננתי לשבת אמרתי שאסדר את זה ביום א'. מרן שוקע במחשבתו, ואמר "ניין ס'קען נישט ווארטען, איך בין א שוכן צו דער ת"ת, איך האט מורא איבערצונעכטיגען", ורק אחר בקשות רבות הסכים בתנאי שאהי' אצלו בסעודה שלישית ומיד אחרי מעריב אסדר המכתב. וכן הי' וביום א' בבוקר בא חותני וביטל הדבר. (שם)

בענין שפת אידיש, אשר בכל ישוב

החדש דיברו רק עברית, אמר לי פעם "מיר האבען עס פארזען (ר"ל שהצטער שלא עמד על זה מקודם שלא ידברו עברית) והשתדל אז שייסדו חדר באידיש וקרא לחסידי סאטמאר שייסדו חדר, אבל הם אמרו מניין ניקח ילדים, ואמר מרן שישתדל למצוא

ישיבה גדולה אחת בכני ברק הזמינה את ראש המדינה ב.ג. להשתתף בפתיחת הבנין. חרה למרן מאוד, וצוה לאחד מעושה דברו לקלקל העלעקטרי באמצע המסיבה, וכן הוה, ונעשה בהלה וחשך ונתבטלה כל המסיבה. (שם)

ת"ח אחד נתגלגל לצבא הציוני ומרן השפיע עליו לברוח, אבל כיצד אפשר כי זה דבר חמור מאוד אצלם אם יתפסוהו, והי' נחבא בבית מרן זמן ארוך, ולבסוף נעשה ת"ח מפורסם. (שם)

כן הי' מעשה בנערה בת י"ב ממשפחה ספרדית חפשיים והיא ברחת מבית אמה כדי להיות חרדית. משפחתה רדפה אחרי' ע"י המשטרה, זמן מה היתה טמונה בביתי עד שחקרו אותי למשטרה, ואמר מרן שיביאו אותה על ביתו והיתה שם איזה זמן עד שנודע ואז הודיעו שני הדודים שהיו לה והיו רוצחים ידועים שכבר ישבו בבית הסהר, והם הודיעו שביום מסוים יבואו לבית מרן. נסעתי לבית מרן וסיפרתי לו שבעוד זמן מה יבואו,

בשנת תש"י שולח ע"י שטר פרוזובול שלו שאמסרהו להגאב"ד הגרי"ץ דושינסקיא זצ"ל. על שאלתי למה, אמר ווייל דאס איז דער ביי דינא רבא שבדור. (שם)

כשיוצא פולין התחילו להשתלט באגודה ודחפו להתקרב אל הציונים, אבל עדיין אותו ההנהלה בידי חותני, ביקר אותי מרן שאמסור לחותני שהוא מציע שיקבעו בתקנת האגודה שהמכריעים בכל דבר הם רק הגרי"ץ דושינסקיא זצ"ל והגרי"ז מבריסק זצ"ל ומחויבים לציית לדעתם, ואם כן גם הוא, החזו"א, יסייע בזה. מסרתי הדברים ואחר כמה ימים הודיע לי חותני כי שמח מאוד על ההצעה אולם לדעתו אי אפשר לו לדלג על עוד ארבעה גדולי תורה מפורסמים שהזכיר שמם, וגם אותם צריכים לצרף. מסרתי דבריו למרן, וענה לי "נישט דאס האב איך געמיינט". (שם)

לצייץ עמדתו של מרן החזו"א לגבי חשיבות הקהלה החרדית הנפרדת צריך לרשום דבר מענין. כידוע אחרי פטירת הגה"צ הגרי"ח זאננעפעלד זצ"ל עמדה העדה החרדית לברור ברב במקומו אבל הרבנות הציונית שהיתה הרבנות הרשמית ואז ישבו שם ת"ח גדולים והם הרעישו עולמות ואסרו שיבחר רב להקהלה נפרדת וגם עמדו לקרא את העדה לדין תורה אצל גדולי הרבנים וגם היימו שמי שיקבל הרבנות ירדו לנפשו והרבה רבנים פחדו לקבל ההצעה עד שהגר"ח"ע גראדזענסקי זצ"ל פסק שאין רשות לשום אחד לעקב קבלת רב להעדה החרדית והאדמו"ר מגור זצ"ל הסכים לפסק דינו. עם כל זה כמה רבנים פחדו. גם הגאון ר"מ זאק זצ"ל רבה של ריגא שכבר קיבל כתב רבנות חזר בו מפחד הציונים.

ואסף אז את הילדים הראשונים שאתם נוסד הסאטמארער חדר בבני ברק. **ופעם** נכנסתי אליו והי' שמח מאוד. ושאלתי על מה זה, ואמר איך האט געכאפט נאך צוויי קינדער פאר'ן סאטמארער חדר. (שם)

בתחילת המדינה נעשתה תעמולה גדולה בשוב החדש שכולם התפללו בהברה ספרדית (עברית) וגם בבית יעקב כבר החלו או רצו להנהיג שיתפללו כן, אבל החזו"א התנגד לזה בהזרה חמורה והורה שאסור לאשכנזי לשנות ההברה המקובלת, ובכוח הזהרתו זו נשמר עד היום שאע"פ שמדברים עברית מתפללים בהברה אשכנזית בבני ברק וסביבותיה. (שם)

בשעת הבחירות לעירי' של בני ברק הי' דעתו שיש להשתתף היות זה ענין מנהלי גרידא ואפשר לקבל בעלות על הנהגת העיר, אבל בענין הבחירות הככליות לשלטון לא התערב, רק לבני ירושלים אמר שעליהם לציית לפסק דין של הבד"ץ, וכל מה שמפרסמים בשמו בנידון זה הוא שקר. כשרצו המטשטשים לערב שמו בענין הבחירות ביקש ממני למסור להראב"ד הגאון רבי פנחס עפשטיין זצ"ל בשמו שיחזיק עצמו להמשיך בתוקף האיסור של הבד"ץ. (שם)

ומעשה שהי' בבחירות הראשונות שהייתי בתל אביב, והודיעו לי מירושלים שנתפרסמה מודעה בצורת טעלעגראם חתום בשמי שהחזו"א ציוה לבחור ברשימה מסוימת של האגודה. נבהלתי מאוד מהשקר הזה ומסרתי הדברים להחזו"א, הוא צחק ואמר "יעצט וועסטו שוין גלויבען אז נישט אלץ וואס מען זאגט איך מיין נאמען איז אמת. (שם)

בשעה שהייתי רופפת ראשי בעש"ק היו שני נשים ובידם סדין עומדות סבבותי שלא יראו קורות ביתי שערות ראשי. אשרי יולדתו. (שם)

אמר לאחת המעפילות שהעלתה על נס אהבת ישראל שגילו יהודים חילונים לגבי המעפילים. סיפר מרן את המעשה שאירע בראדין: מעשה ביהודי זקן גלמוד שנופל ביום שלג לתוך בור ושבר את רגלו, נמצא יהודי בעל רחמים שהכניס את הזקן לביתו רפאו וסעדו עד ששב לאיתנו. פגש פעם הח"ח זצ"ל את היהודי הרחמני ואמר לו מחלקיך יהי' חלקי שגמלת חסד עם אחיך העברי! השיב לו אותו היהודי: על יקנא בי רבינו, אני האיש שחפרתי אותו בור ולא כיסיתיו. (שם)

כאשר עבר מרן ליד בנין בית ספר חדש של המזרחי, נענה ואמר: יש שמשותמים כיצד זה עבד כלל ישראל בעבר לע"ז, והנה הדוגמא לע"ז שאנו רואים בעינינו בימינו. (שם)

מרן שאל פעם את אחד מחברי הכנסת של אגודת ישראל מתאי תתחיל פגרת הכנסת. לתמיהתו של הנשאל מה סיבה להתעניינתו זו, הסביר מרן בתקופת פגרת הכנסת, גם אני נהנה משלות רוח מסוימת, שכן אינני חושש לגזירות חדשות. (שם)

אחד הרבנים מסר לו על הצעה להתיר נשואין בה' אייר ומשום שנתירא לפרש את טעמו האמיתי הסביר שבאותו יום מקבלים החיילים חופש ויוכלו להתחתן. אמר לו מרן: אם כן דעתי נוטה להתיר מר"ח אייר

באותו זמן נשלח חותני הרב משה בלוי למצוא רב מטעים והי' בוילנא והגרר"ע הציע את החזו"א. אחרי פטירתו של חותני מצאנו בפנקסו שהי' אצל החזו"א והכיר שהחזו"א מסכים לבוא וגם ראה בו כל הסגולות הדרישות למשרה זו אלא ש"בהופעתו החיצונית" לא עושה רושם מטעים, ואל כן לא הציע לו. וכשנה אחר זה שהעדה הצרכה לראש בית דין שוב נוסע חותני לחו"ל, והגאון הגרר"ע הציע שוב את החזו"א, חותני הציע המשרה אליו והוא הסכים לקבלה בתנאי שמשך שלש שנים לא יצטרך לפסוק דיני ממונות כי טרם גמר כראוי את חושן משפט... על תנאי זה לא הי' אפשרות לחותני שיסכים כי הי' צורך גדול במי שיעמדו בראש דיני תורה. אז אמר לו החזו"א לא רב ולא ראש בית דין אבל כיהודי פשוט אולי יכול חותני לסדר סערטיפיקאט (רשיון ישיבה בא"י של המאנדאט האנגלי) ומזה נתגלגל ביאתו לא"י. (שם)

בשעת הפולמוס של גזירת גיוס הבנות אמר מרן: כיצד נוכל להדבר עם פורקי עול בעוד שאין לנו אפילו לשון משותפת, מה שהם קוראים בשם אהבה נקרא אצלנו כרת. (לוקט ע"י הסופר רב משה שנפלד זצ"ל ליום השנה ט"ו חשון תשט"ו ונדפס ב"העדה" עש"ק לך תשמ"ז)

אמר: אלמלי יד ישראל תקיפה היו חייבים לצאת למלחמה נגד נשים המתהלכות במכנסים קצרים כמו בענין פלגש בגבעה ומשום שהשעה צריכה יש להתריע גם נגד אנשים הלובשים מכנסים קצרים ולהרגיל את הקטנים לתלושת צנועה. (שם)

כשנשאלה אמו ע"ה מנין זכתה לזרע צדיקים כזה השיבה:

אמר: הירידה התחילה משהתחילו בני תורה להוריד את שערות זקנם. (שם)

על ראשי מפלגות המדקדקים במצות בחייהם הפרטיים ואלו בשאלות צבוריות נוהגים לפי התועלת המפלגתית והאישית אמר דברים בוטים: "השיטה לעשות את התורה לחלקים שונים, הוראה באסור והיתר חלק אחד והוראה בשוק החיים חלק שני, להיות נכנעים להוראות הדור בחלק ראשון, ולהשאיר לחופש בחירתם בחלק השני, היא השיטה הישנה של המינים בירידת היהדות באשכנז, אשר הדיחו את עם ישראל עד שיתערבו בגוים ולא נשארו לפליטה. ההפלאה בין הוראת אסור והיתר להוראת הגדרים והגזירות, הפלאה זו היא גילוי פנים בתורה ומבזה ת"ח ונמנין בין אלו שאין להם חלק לעולם הבא ונפסלין לעדות." (שם)

שאל אחד את מרן כיצד להבין את פשר השואה שנתכה על היהדות אירופה לאחרונה. השיב לו אדם המסוגל ללמוד רק פרק משניות כלום רשאי לתמוה על הגמרא ועל שלא ירד לסוף דעתה. א"כ כיצד זה נוכל אנו בשר ודם להשיג ולהבין את המעשה הבורא ית'. כמו כן מי שאינו בקי במלאכת התפירה והוא מתבונן בחייט הגוזר את האריג לגזרים, מדמה בלבו, כי הלז משחית את ההריג ואינו מעלה על דעתו כי למעשה מכין החייט בגד חדש ונאה. (שם)

ספרו למרן, כי לאחר שביקר אצלו ב.ג., אמר לי"ל פישמאן שנתרשם כאילו אין החזו"א מחבב את המדינה. אמר מרן תמה אני אליו, ולפני הבקור מאי קסבר! (שם)

עד ל"ג בעומר. טען אותו רב שזו קולא יתירה. שאלו מרן מפני מה אני מקיל ואתם מחמירים? עד שנאלץ השואל להודות שלרג לי "יום העצמאות" מבקשים להתיר את אבילות הספירה. השיב מרן בתוקף: שמא ראוי הי' לקובעו לתענית? (שם)

כשהתחילה המלחמה בא"י בין היהודים והערבים, עשתה כיתה אחת מההגנה את אימוניה בשבת ליד ביתו של מרן, אחד המפקדים נגש אליו ואמר: על יפחד הרב מהיריות, הן יריות של בחורים שלנו. על זה ענהו מרן מיד: פחדי גדול יותר מיריותיכם ביום השבת מאשר מפני פצצות הערבים בכל ימות השבוע. (שם)

כאשר התחילו לגייס את הבנות, נכנס מרן אל אחותו ואמר לה: יש לך בנות, דעי לך כי במקרה ויגייסו אותן, הרי הן מחויבות בפשטות לההרג ולא להתגייס. (שם)

עתידיים אנו להגיע לידי רוב בארה"ק. החילונים גוזרים הרי כרת וערירי על עצמם ואילו אצל יראי ה' הבתים הומים מתנוקות. העיקר שנצליח לשמור על ילדינו מהשפעה רעה. (שם)

אמר מרן: לאחר שסיים הבעל דבר את מלאכתו עם מפלגות המזרחי פנה ימינה. (שם)

האמונה, הרי דינו כגוי האוסר את היין
במגעו. (הגש"פ חז"א ע' עד)

בהזדמנות אחת התבטא החזון איש

זצ"ל: ישנם יהודים שאכילת בשר המגש בביתם מותרת ללא פקפוק, באשר רק בשר גלאט נכנס אל מטבחם, פרותיהם מותרים, כיון שהם מעשרים, וכן כל שאר המאכלות שבביתם – הכל בחזקת כשרות. ובכל זאת, משקה אחד, יין שמו, אין לשתות בביתם, בשל דעותיהם הנפסדות... (הגש"פ חז"א ע' עד)

בשנת תש"ח כשרבני מועגה"ת של

האגודה הכריעו שצריך לסייע לבקשה להכרזה מדינה יהודית, ביקש זקני מו"ה יעקב ראזענהיים ז"ל נשיא אגו"י לברר את השאלה הזאת אצל מרן החזו"א זצ"ל, אמר לי הנני ממנה אותך לשליח להודיע לזקנך כי דעתי להיפוך וכי צריך לעשות כל מה שאפשר כדי למנוע יסודה כי הוא סכנה גדולה, (וכן הי' גם עם מרן הגרי"ז זצ"ל) (הדור והתקופה דפוס תשס"ב ע' נג)

כשהתחילו לתלות את הדגל הציוני

מעל בתי הישיבות ציוה לבחורים להורידם בלילה, ומעשה בישיבה גדולה בבני ברק שהזמינה את נשיא המדינה הראשון להשתתף בחנוכת פתיחת ביהמ"ד, וחרה דבר זה מאוד להחזו"א, והלכו עושי דברו וניתקו את העלעקטרי באמצע המסיבה ונתבטל הדבר. (הדור והתקופה דפוס תשס"ב ע' נג)

דער חז"א זצ"ל האט געזאגט:

נישט נאר א "מחלל שבת בפרהסיא" איז מנסך דער ויין, נאר אפילו א "שומר שבת בפרהסיא" אז ער איז א "בעל דעות כוזבות" רח"ל, מאכט ער אויך "נסך" דעם ויין! (מובא הרבה פעמים בספרי הגר"מ שטערנבוך שליט"א, וגם בילקד"ת)

מסופר שפעם ניגשו כמה עסקנים למרן

החזו"א זצ"ל ושאלו אותו: "ילמדנו רבינו מיש לו דין יהודי חרדי?" ענה להם מרן החזו"א זצ"ל: "יהודי חרדי הוא זה ששומר על שבת, כשרות, וטהרת המשפחה. שאלו אותו: "א"כ מה טענת רבינו על המזרחי, הרי את הדברים האלו הם שומרים?" אמר להם: כל מה שאמרתי שבזה נקרא יהודי חרדי הוא שאת זה הוא שומר ועל כל שאר המצוות הוא עובד על עצמו לקיימם ע"כ אף אם נכשל ח"ו אבל עדיין נקרא חרדי, אבל הבעיה של המזרחי שהם חושבים שרק את זה צריך לקיים ואת השאר לא, ע"כ הם בבחינת מומר לדבר אחד שהוא מומר לכל התורה. (ספר נחלת צבי עה"ת)

החזו"א זצ"ל הי' מקרב מאוד את הג"ר

אהרן קאצנעלבוויגען זצ"ל מראשי נטורי קרתא בירושלים, שהי' מבקר אצלו ברציפות, ונתן הרבה חיזוק לנטורי קרתא, ואמר לי פעם שנטורי קרתא הם כמו שעון מעורר, אפילו אם לא צריך לקום בכל פעם, אבל השעון צריך לעורר. (ספר הדור והתקופה מהגרא"ש שליט"א)

שבת היא זכר ליציאת מצרים וזכר

למעשה בראשית ועל כן היא מיסודות האמונה, רבנו (החזון איש זצ"ל) הורה כי אף שומר שבת כהלכתה, אם פגומה אמונתו והוא כופר אף בסעיף מסעיפי עקרי

הקפיד מאוד על האדמורי"ם בתל אביב שמכבדים את הרבנים הראשיים בסידור קדושין וכדו', ואמר שעיי"ז הם מחזקים את כח הציונים ואנו סובלים מזה. (הדור והתקופה דפוס תשס"ב ע' נד)

כידוע שהרעיש עולם נגד הרבנות הראשית שהשוו ירושת בנות לבנים, וראה בזה עקירת התורה, ובסוף ימיו עמד בראש המערכה נגד גזירת השרות לאומי, ולחם נגד הרבנים הציונים שרצו להקל בזה. (שם)

מספרים שהחזו"א זצ"ל אף שלא הי' איש מפלגה, אולם בזמן ששמו בכלא את ר' עמרם בלוי זצ"ל, הלך החזו"א לבקרו. וכשאלוהו, "למה הולך לבקרו ענה, "א איד וואס ער כאפט שטיינער פאר תורה דאדף מען עם אפגעבען כבוד". כשנכנס החזו"א לבית האסורים אמר לו ר' עמרם בלוי, "יש לי הזכיה שהחזו"א בא אלי לבקרני, וכדאי לי לשבת בבית האסורים". ענה לו החזו"א, "אתה כלוא בבית אסורים קטן, ואנו כלואים בבית אסורים גדול". (קול יעקב ע' נב)

ראיתי בעתון דגלנו ממרחשון, שר' משה שעהנפעלד ע"ה, שהיה בן בית אצל החזו"א זצ"ל, העיד שפעם עבר החזו"א ע"י בית הספר שנתיסד ע"פ רוח שקורין דתי לאומי. עמד החזו"א ואמר, רבים תמהים בלומדם תנ"ך, שלפני ג' אלפים שנה זקנים עבדו ע"ז, ומתפלאים האיך יתכן כדבר הזה, שזקנים וחשובים השתחוו לצלמים ועשאום אלוהות. הנה בתי ספר הללו הם דוגמא מהע"ז הישנה, שכאשר נכנסים לבית ספר זה ורואים את סדר החינוך שלהם כיצד הם מערבים קודש עם חול, כבר אין חידוש

האיך עבדו אז ע"ז בשיתוף. ומדוע תמהים על זה שעבדו ע"ז, ואילו על החלפת סדר הלימוד אין אנו משתוממים מהיכן לקחו לעצמם את ההיתר לעשות שינויים ביסוד היסודות של החינוך! (קול יעקב ע' קיא)

הנה בא"י ישנה ישיבה אשר בראשה עומד אדם מפורסם שחיבר כמה ספרים, וידוע דעת החזו"א, דספרי אותו אדם מלאים דעות כוזבות. וחשש החזו"א שישביה זו תגרום לפירצה בדת, ע"כ ביקש מהרב שלמה כהן שיכתוב מאמר נגד ישיבה זו. שאלו ר' שלמה, "הרי יש בישיבה זו ראשי ישיבות שהם מופלגים בתורה, והאדם הזה (אף שהוא עומד בראשה) אין לו שום קשר ומשא ומתן עם הישיבה, ואילו הראשי ישיבה לומדים שם תורה ללא שום שינוי מהנהוג בדורות הקודמים, א"כ מדוע כה מתירא?"

ענה החזו"א ואמר, עיקר לימוד התורה הוא להבין שספרים של אדם כזה הם פסולים, וכמה מסוכנים דעות של אדם כזה. א"כ אף שיתכן שראשי הישיבה ילמדו על צד היותר טוב עם התלמידים, אולם להסביר לתלמידים כמה מסוכנים דעות של אדם זה לא יוכלו. א"כ חסר יסוד ועיקר הדברים, ואם חסר היסוד, חסר הכל. ועל כן אסר החזו"א ללמוד בישיבה זו.

מעשה בראש ישיבה שבא מרוסיה, וקיבל משרה בישיבה זו. שמע ראש הישיבה הנ"ל שמרננים אחריו. והלך למרן החזו"א ואמר, "אני בעל משפחה גדולה ופרנסת בני ביתי תלויים ב". ענהו החזו"א ואמר, "יש לי הנאה מרובה מזה שבאת לשאול אותי שאלה זו אם להמשיך בישיבה הנ"ל". החזו"א דיבר עמו כשעה, והסביר לו שאין להשאר בישיבה זו בשום אופן. ואם ישאלוך בעולם העליון מדוע היית אכזרי על אשתך ובניך בעזבך משרה זו, שעיי"ז גרמת רעב ומחסור לבני ביתך, תענה להם, שאני אמרתי לך ואני פסקתי שעפ"י דעת תורה עליך לעזוב את המשרה הזו, והבי"ד של מעלה יקבלו פסק דין זה. הרב שלמה כהן ממשיך במאמרו, שראש ישיבה זה משמש

עכשיו כראש ישיבה מפורסם באחד מהישיבות הגדולות בא"י. (קול יעקב ע' קלא)

הרי סגנון דיבורים כאלו על גדולי ישראל הוא אפיקורסות, כי ההבטה הנכונה והאמיתית הי' דוקא אצל גדולי ישראל החזון איש זצ"ל אמר, "ווער ווערט גערופן "א פרומע אפיקורס"? דער וואס זאגט, אז זעקס מליון אידען זענען געהרגעט געווערן א דאנק די פרומע אידען! כי השקפה כזו הוא היפך דעת תורה, וחסרון הכנעה לגדולי ישראל. (קול יעקב ע' קפ)

אומרים בשם מרן החזון אי"ש זי"ע שלא נפחד מהמדינה כי אין לה זכות קיום שהמדינה היא נפל, והאמת הוא כי אם לא היו יהודים חרדים נכנסים להיות שותפים עמהם, אכן לא היה להם שום זכות קיום, וכמו שאמרו חז"ל הק' בעת שנברא הברזל התחילו האילנות מרתתין, אמר להם מה לכם מרתתין, עץ מכם אל יכנס בי ואין אחד מכם ניזוק, אם לא היו נכנסים אצלם היה הקב"ה עוזר שלא היה להם שום זכות קיום. (שלהבת אש ע' לח)

ידוע בשעה שנפטר חבר כנסת מרדכי דוייטש והי' מודעות ליד ביתו של הגאון החזון איש זצ"ל, יצא ואמר ווייזט אויס אז אויבן איז דא א עקסטער פלאץ פאר חברי כנסת. בושה וחרפה הוא עם כל השיגיהם והצלת התורה שלהם. כתב הרמב"ם ומובא בהל' ביד החזקה. שאם אחד מקיים כל התורה כולה מצד שכלו הרי זה מין. אם הוא מרים אצבע בבית המינים אפי' על קיום התורה, מורידין אותו וכ"ש לא מעלין. ועוד כתב הרמב"ם בהל' מלכים. שעכו"ם שקיים שבע מצות בני נח יש לו

שכר, והוא אם הוא מקיים מפני שכך כתוב בתורת משה, ואם לאו, אינו מחסידי אומות העולם ולא מחכמיהם. זאת היתה תביעה לאומות העולם שיקיימו מצותיהם מפני שכך כתוב בתורתנו הק', אבל היום אין תורה אפי' בישראל רח"ל יש בית המינים וקידוש ה'. (שלהבת אש ע' קלא)

החזו"א זצוק"ל טען בענין "החומה" דחלוק עליו מפני שלפי החומה נמצא דיש מציאות של מדינה אלא שיש טענות. אך לדידי אין מציאות כזאת דחבורת גנבים הינם וכן לענין דינא דמלכותא דינא דבא אליו אחד בטענה בעבור לצרף לענין בכור ובשו"א לא רצה לקבל דאמר לו דגם חבורת גנבים חייבים לעשות בינם חוקים דאל"כ יגנבו אחד מהשני וכי יקראו לזה חוק, דדינא דמלכותא דינא ולא דינא דחמסנותא. ועניתי להחזו"א : מיר האבן נישט די יראת שמים פון רעבן. וזה הי' הילוך המחשבה של גדול בישראל לא להסתכל במציאות כלל אלא הכל שקול ומדוד עפ"י תוה"ק. (שלהבת אש ע' קפו)

נשאל החזון איש זצ"ל ע"י אחד מבאי ביתו, היאך אפשר שכל האומות שתקו בשעה שהצוררים שפכו דם ישראל כמים ונהרגו אלפי רבבות במלחמת העולם? ע"ז ענה החזו"א זצ"ל הלא גמרא מפורשת במס' כתובות שכשעוברין על השלש שבועות הרי אני מתיר את בשרכם ח"ו. (ספר אפס בלתך גואלנו ע' קפז בשם הגר"ד שמידעל שליט"א)

פעם אחת כשאמרו להחזו"א זצ"ל אודות אחד שכל תפילותיו תמיד, אינם אלא על ביאת משיח צדקנו ב"ב, עד כדי כך שאינו מתפלל כלל על שום דבר אחר, הגיב על כך מרן שאסור, שהרי זה בכלל שלא ידחקו את

הקץ. (ספר אפס בלתך גואלנו בשם ספר זכור
לדוד ע' קנג בשם ר' דוד פרענקעל ז"ל)

